

HALOSTAPAD 9 KM

8 Capreton

In de vorige eeuw liepen er drie afzonderlijke weteringen naast elkaar vanuit het oosten naar het dorp Aalst om het polderwater in de Maas te kunnen afvoeren. Het waren de weteringen van Gameren, Nieuwaal en Zaltbommel. Langs iedere wetering lag een kade. Het moet een bijzonder gezicht zijn geweest: drie weteringen met ieder hun eigen kade.

Omdat het een beetje op een vestingachtig werk leek, dat in Frankrijk een Capreton werd genoemd, is het mogelijk dat die term in de Franse tijd aan dit stelsel van weteringen is gegeven.

Rond 1960 zijn de kaden weggegraven, zodat er één breed afvoerkanaal ontstond: Capreton.

hier: vrouwen

Dit Klompenpad is tot stand gekomen onder coördinatie van Stichting Landschapsbeheer Gelderland in samenwerking met diverse particuliere eigenaren, vele vrijwilligers, de gemeente Zaltbommel en andere partijen uit de streek. Klompenpaden zijn cultuurhistorische wandelroutes die particuliere terreinen, zoals landgoederen en boerenland, toegankelijk maken voor de wandelaar. Ze gaan zoveel mogelijk over historisch tracé en onverharde paden. Rust, kleinschaligheid en de combinatie van cultuur en natuur bepalen de sfeer en vertellen bewoners en wandelaars over de geschiedenis van hun omgeving. Ook het landschap heeft voordeel van de ontwikkeling van Klompenpaden: vaak worden landschapselementen hersteld en aangelegd. Door aan te sluiten bij lokale initiatieven als landwinkels, horeca en kamperen bij de boer wordt de economie van de streek versterkt.

Meer informatie over Klompenpaden: www.klompenpaden.nl.
Hier vindt u ook actuele wijzigingen of aandachtspunten.

Meer informatie over Stichting Landschapsbeheer Gelderland: slgelderland.nl

hier: vrouwen

Wandelen door uiterwaarden, over boerenland en door een dorp met rijke historie in het mooie buitengebied van Aalst

HALOSTAPAD 9 KM

PRAKTISCHE INFORMATIE

- Rondwandeling gemarkeerd in twee richtingen met oranje klompjes.
- Het is mogelijk om sommige Klompenpaden te combineren. Eventuele overstap-punten zijn aangegeven op de kaart en ter plekke in het veld.
- De nummers op de kaart verwijzen naar bezienswaardigheden langs de route die beschreven worden in deze folder.
- Routenavigatie en informatie over landschap en cultuurhistorie is ook beschikbaar via de Klompenpaden-app.
- Tijdens hoogwater en tijdens de kleiwinning loopt u over de Maasdijk i.p.v. via de uiterwaarden.
- Het Klompenpad is niet geschikt voor kinderwagens en rolstoelen vanwege de smalle en onverharde paden. Stevig en waterdicht schoeisel wordt aanbevolen.
- Honden zijn verboden op particuliere delen van het Klompenpad om verstoring van vee en wild te voorkomen. Dit is aangegeven op de openstellingsborden die u aan het begin van het particuliere terrein vindt.

productie & eindredactie Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG)

tekst SLG

beeldmateriaal Werkgroep Halostapad, Lot Tönis, Stichting De Vier Heerlijkheden Brakel, Gelders Archief/1551 – 3460 en Shutterstock. Op de voorkant staat een foto van de Hervormde kerk in Aalst, 1975.

opmaak Designimals, Laura Hondshorst

met speciale dank aan de klompenpadenwerkgroep Halostapad en de particuliere grondeigenaren

© Stichting Landschapsbeheer Gelderland

2023, 1e druk. Alle rechten voorbehouden

Bij vragen of opmerkingen over dit pad kunt u contact opnemen met SLG via www.klompenpaden.nl.

NIET BESTEMD
VOOR VERKOOP

Dit Klompenpad is mede gefinancierd door de Provincie Gelderland, de gemeente Zaltbommel en de Nationale Postcode Loterij.

Historische kaart rond 1800 van Aalst met de drie weteringen

HALOSTAPAD 9 KM

1 De wijngaard

Wijngaard Van de Vos en de Druif is in 2021 aangelegd. Doordat de wijngaard tussen de Machinedijk en de Veerdam ligt en de hele dag het zonlicht vangt, zijn de voorwaarden gunstig voor het telen van druiven.

In de wijngaard groeien twee druivenrassen: de Johanniter (stokken van tien jaar oud) en de Sauvignier gris. Van beide rassen wordt een witte wijn gemaakt.

Vanaf de vlonder met hekwerk (met details van de vos en de druif) is er een prachtig uitzicht over de Drielse Wetering en de monumentale doorgang onder de Maasdijk.

Aalst is trots op zijn wijngaard!

2 De Machinedijk

Deze dijk heet zo omdat hier vroeger een gemaaltje stond bij de uitwatering van de Drielse Wetering naar de Maas. Veel verliefde paartjes uit Aalst hebben hier hun eerste kusje uitgewisseld, daarom wordt de dijk ook wel Vrijersdijk genoemd. Het is nog steeds een geliefd wandeldijkje voor de "Aolstersen".

Aan de Machinedijk ligt aan weerskanten een trap naar de Drielse Wetering waarin regelmatig bevers zwemmen. Tegen de schemer kun je bevers de Machinedijk op en af zien klimmen. Ze zoeken eten in het bosgebiedje langs de Afdamde Maas. U kunt het sleepspoor van hun platte staart naast de trap zien.

Icarusblauwtje

hier
vrouwen

3 Het Esmeer en De Neswaarden

Het Esmeer is een diepe plas, 25 jaar geleden ontstaan door zandwinning ten behoeve van de wegenbouw. Aan de overkant van het water is een recreatiegebied aangelegd: De Neswaarden.

U kunt even een ommetje maken om dit gebied te bewonderen. Het is een mooi gebied met strand, ligweide, zwemvlot, volley- en voetbalveldjes en een grote waterspeeltuin. De speeltuin is ontworpen met zoveel mogelijk natuurlijke materialen.

Er is ook een gezellige bistro: D'n Duuk.

De Neswaarden is voor iedereen vrij toegankelijk.

4 Vlinders in de uiterwaard

Deze uiterwaard bestaat uit kruidenrijk grasland. Het wordt begraasd door boerderijdieren; koeien en paarden. In de zomermaanden vliegen hier o.a. icarusblauwtjes. Deze kleine blauwe vlinders voeden zich met nectar uit onder andere klaversoorten. Ook de rupsen vinden klaver lekker: de jonge groene rupsjes mineren de blaadjes. Dat betekent dat ze het bladmoes eten dat tussen de hardere cellen van de buitenkant zit. Als ze groter worden, eten ze het hele blad op.

Het icarusblauwtje heeft oranje stipjes aan de onderzijde van de vleugels. Andere vlinders die hier hun leefgebied hebben, zijn het koolwitje, de kleine vos, het hooibeestje en het bonte zandoogje.

5 Rabatten

In de uiterwaarden zie je langwerpige verhogingen en greppels. Dat zijn overblijfselen van een rabattenbos. Boeren wilden graag al het land nuttig maken. Ze maakten drassig land in de uiterwaarden geschikt voor de aanplant van wilgen of populieren. Er werden greppels gegraven en de uitgegraven grond werd voor de verhogingen gebruikt. Daarop werden wilgen geplant. Een dergelijk wilgenbos heet een griend. Na hoogwater bleef er slib achter en na verloop van jaren slibden de greppels dicht. Uiteindelijk kon het drassige land omgezet worden in hooiland en werden de wilgen verwijderd. De griend maakte plaats voor schapen, die op het voormalig rabattenbos konden grazen. De langwerpige verhogingen herinneren aan deze bijzondere ontginning van drassig land.

hier
vrouwen

6 Het gemaal H.C. de Jongh

Het gemaal is een rijksmonument, in gebruik genomen in 1936. Het verzorgt de in- en uitlaat van water uit het gebied ten westen van de A2. Door de lage ligging is bemaling noodzakelijk voor de afwatering. Onderaan de muur van het gemaal zijn twee gedenkplaten gemetseld: één over het oude gemaal uit 1854 en één over het stoomgemaal uit 1881. Onder verantwoording van het polderdistrict Groot Maas en Waal is het gemaal in 1998 gerenoveerd en voorzien van een krooshekreiniger die het vuil voor de waterinlaat automatisch weghaalt.

7 Tichelgaten

Het Halostapad loopt noordelijk van de Capreton langs een aantal tichelgaten. Een tichelgat is een meertje, uitgegraven ten behoeve van de kleiwinning voor de steenfabriek van Aalst. Nu zijn het prachtige natuurgebieden. Momenteel slapen in de tichelgaten 's avonds een tiental grote zilverreigers. Hopelijk gaan ze hier in de toekomst broeden. In het riet en struweel broeden tal van zangvogels zoals kleine karekiet, rietgors en bosrietzanger. In de winter is het een rustgebied voor allerlei soorten eenden: slobbeend, wintertaling, smient, tafeleend en kuifeend. Tot voor kort was hier ook een broedkolonie van zwarte sterns. Ze foerageerden op het Esmeer. Jammer dat het niet zo goed gaat met deze sierlijke meeuwen, maar gelukkig komen ze nog voor bij Loevestein en in de Hurnse uiterwaard.

Gemaal H.C. de Jongh

HALOSTAPAD 9 KM

- ● ● ● ● Halostapad
- ▲ ▲ ▲ ▲ ▲ alternatieve route
- ● ● ● ● oversteproute
- ● ● ● ● Jordenspad
- ● ● ● ● Hamarithpad
- ● ● ● ● Nywelepad

0 0,5 Km

overstappunt

overstappunt

overstappunt

START P ☕

Café het Oude Veerhuis

De Neswaarden

Aalst

Van Heemstra

De Schout

Esmeer

Capreton

Zaaiwaard

E.P. van Oijenstraat

Eendenkade

Drielse watering

Veerdam

Kerkpad

Hamblokestraat

Maas Waalweg

Maasdijk

Afgedamde Maas

1

2

3

4

5

6

7

8

Startpunt → Café het Oude Veenhuis, Maasdijk 85 in Aalst.

Parkeren kan ook aan de Zaaivaard.

Openbaar vervoer → Bushalte Maasdijk in Aalst.

Horeca → Bistro d'n Duuk, Zaaivaard 3 in Aalst. Jarno's Boerderijkraam, Eendekade 3 in Aalst. Cafetaria Halosta, E.P. van Ooijenstraat 7 in Aalst. Bakkerij van Horsssen, E.P. van Ooijenstraat 1 in Aalst. Café Het Oude Veerhuis, Maasdijk 85 in Aalst.

Kijk op klompenpaden.nl voor dit pad voor actuele informatie en routewijzigingen. Website en Klompenpaden app hebben altijd de meest actuele informatie.

Te gast op het erf en boerenland

Klompenpaden lopen regelmatig over het erf van een boer, langs een beekje of over een sloot. Vaak is dit privéterrein.

Er wordt nauw samengewerkt met boeren en grondeigenaren die recreatief medegebruik toestaan.

Zonder hun toestemming waren er niet zoveel Klompenpaden.

Honden verboden

Als wandelaar ben je te gast. Het betreden van privéterrein wordt aangegeven met een speciaal openstellingsbord. Er geldt een hondenverbod. Honden kunnen onrust veroorzaken bij vee, wild of

weidevogels. Daarnaast kunnen ze ziekten verspreiden.

Daarom zijn honden verboden op Klompenpaden.

Wij danken u voor uw begrip.

HOE WERKT DEZE DOWNLOADBARE FOLDER

Download deze folder en druk het af in kleur (dubbelzijdig, gespiegeld langs korte zijde) voordat u gaat wandelen. U krijgt dan de folder + de wandelkaart geprint. De folder kunt u als een echte folder vouwen over de aangegeven grijze lijnen. Deze folder bevat altijd de meest actuele informatie.

hier vouwen

hier vouwen

Historische foto van het dorpsbeeld van Aalst

Historie van kikkerdorp Aalst

Aalst werd in de 9e eeuw Halosta genoemd. Volgens een akte uit 814/815 schonk ene Baldericus enige stukken grond uit Halosta aan het Benedictijnerklooster Laurisheim bij Mainz. Aan het eind van de 10e eeuw komen de namen Altisti en Alost (in 983) voor, in de 11e eeuw de naam Alaste en in 1133 de naam Aelst.

De bijnaam Kikkerdorp voor het dorp Aalst wordt voor het eerst genoemd in het boek "Kikkerdorp en de kikkerdorpers", geschreven door A. van Emmenes (uitgegeven in 1894). Doordat hij koning Willem III had beledigd, werd hij gevangengenomen en schreef daar dit boek. Het ging over misbruik van arbeiders en armoedige omstandigheden. Om deze misstanden niet rechtstreeks aan de kaak te stellen, noemde hij het beschreven dorp Kikkerdorp.

De route voert langs mooie en historische bezienswaardigheden van de polder rondom Aalst.

U loopt langs akkers, weiden, wetering, door de uiterwaarden en natuurlijk komt u ook door het dorp Aalst. Klompen aan, rugzak op en gaan!

Kasteel Aalst

Het voormalige kasteel, waarschijnlijk een donjon, heeft aan de oostkant van het dorp Aalst gestaan. Al in 1402 wordt Goosewijn van Aalst vermeld als eigenaar van het kasteel. Johanna van Aalst erfde in 1545 de Heerlijkheid Aalst en het kasteel van haar vader. Door haar huwelijk ging het bezit over naar het geslacht Torck. Later ging de Heerlijkheid Aalst over naar het geslacht van Lijnden. De laatste resten van het kasteel zijn gesloopt in 1875. In de Hambloksestraat is vanaf het punt waar een gedenkplaat staat nog slechts een klein stukje van de slotgracht zichtbaar. De nabijgelegen school heet De Burcht en deze naam verwijst natuurlijk naar het oude kasteel.

Gedenkplaat van het kasteel bij slotgracht kasteel

